

11 травня
2023

КОНЦЕПТУАЛЬНІ,
МЕТОДОЛОГІЧНІ
ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ
СОЦІАЛЬНОЇ ФІЛОСОФІЇ,
ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ
IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-
ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА
ДРАГОМАНОВА | 01601 Україна, м. Київ, вул. Пирогова, 9

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ННІ «Інститут філософії та освітньої політики»
Кафедра соціальної філософії, філософії освіти та освітньої політики**

IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**«КОНЦЕПТУАЛЬНІ, МЕТОДОЛОГІЧНІ
ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ
СОЦІАЛЬНОЇ ФІЛОСОФІЇ, ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ
ТА ОСВІТНЬОЇ ПОЛІТИКИ»**

11 травня 2023 року

Матеріали доповідей та виступів

Київ
2023

УДК 1: 37 (075.8)

ISBN – 9-789-40368-859-5

Концептуальні, методологічні та практичні проблеми соціальної філософії, філософії освіти та освітньої політики: матеріали доповідей та виступів учасників Міжнародної-науково практичної конференції, м. Київ, Український державний університет імені Михайла Драгоманова, 11 травня 2023 року. – К.: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. – 171 с.

Друкується за авторською редакцією

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір і точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей.

ISBN – 9-789-40368-859-5

© УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023

© Автори, 2023

3. Програма «Народознавство в дії»(1-4 кл.) (авт. Вонітова Н., Гриців Т.) № 2.0130 -2022 Режим доступу : <https://docs.google.com/spreadsheets/d/1naji5evqns8bjx02T5heQCBMb3PAgdNa/edit#gid=1405816032>
4. Розвиток громадянського суспільства в Україні: минуле, сучасність, перспективи: колективна монографія/за заг. ред. О. М. Руденко, С. В. Штурхецького. Острого: ІГСУ, Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2014. 328 с. – (Серія: «Громадянське суспільство», Вип. 7)
5. Salzberg, Sharon. Williams, Rev Angel Kyodo. Love Everyone: A Guide for Spiritual Activists. Lion's Roar: Buddhist Wisdom for Our Time. <https://www.lionsroar.com/love-everyone-a-guide-for-spiritual-activists/>
6. Sommer, Gilad. Philosophical Activism: For Best Results Start at the Root. <https://library.acropolis.org/philosophical-activism-for-best-results-start-at-the-root/>

The article substantiates the philosophical doctrine of folk pedagogy as folk wisdom and spiritual priorities in social and educational space. The need to introduce a nationally oriented educational program based on folk pedagogy into the educational process is being updated. Certain aspects of the «Concept of National Revival» and the main components of the spirituality of the Ukrainian people are outlined.

Keywords: *philosophy of life of the Ukrainian people, spirituality, folk pedagogy, ethnographic program, "Concept of National Revival".*

УДК 378.091.12.011.3:004

Шнопа Т.В.,
викладачка кафедри професійної освіти
УДУ імені Михайла Драгоманова

ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНО-МЕТРИЧНОГО РЕНОМЕ ВИКЛАДАЧІВ ЗВО

Анотація: запропоновано авторське тлумачення поняття «професійно-метричне реноме викладачів ЗВО» та структури його семантичних складових, здійснено контент-аналіз останніх публікацій у галузі соціометрії, кваліметрії, наукометрії, кіберметрії. Визначено потенційні можливості комплектації інформаційно-технологічного забезпечення професійно-метричне реноме викладачів ЗВО.

Ключові слова: *заклади вищої освіти, якість освіти та наукових досліджень, кваліметрія, соціометрія, наукометрія, кіберметрія,*

інформаційно-технологічне забезпечення, засоби, ресурси, інструменти, професійно-метричне реноме.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Наукова проблема формування професійно-метричної репутації та образу, позиції та дислокації, статусу та реноме викладачів закладу вищої освіти (далі – ЗВО) актуалізується у зв'язку зі встановленням відповідності його кваліфікаційного рівня, характеристики та ступеня сучасним вимогам правового та технічного регулювання (процедур ліцензування, акредитації, стандартизації та сертифікації) кваліметрії (контролю, моніторингу, аудиту, паспортизації об'єктів у системі управління якістю в сфері освіти, науки й інноватики, суб'єктів та суб'єкт-суб'єктних відносин в сфері якості й безпеки життєдіяльності, професійної діяльності й розвитку на принципах людино- та природоцентризму, академічної етики та доброчесності), енвайронметрії (екологічного контролю та нагляду, моніторингу, управління, моделювання та прогнозування стану й розвитку природних та антропогенно змінених систем – соціальноекологічних, соціальних, біосоціальних урбосфери, техносфери, агросфери, біосфери та геосфер), соціометрії (структури міжособових взаємин, діагностики та класифікації тенденцій та закономірностей соціальних процесів та явищ; соціального моніторингу різночинних категорій груп, їх зв'язків у ієрархії соціуму; ідентифікація соціальних ролей, проектування персональних і групових соціограм, соціальних інтересів вподобань та антипатій), наукометрії (оцінювання та експертизи продуктивності наукової діяльності та її інформаційних результатів; інфометрія наукової комунікації; академічний контроль видавцями та дослідними установами, статистика структури науково-дослідних робіт, динаміка, інтенсивність та векторизація процесів дослідження, ідентифікація наукових посилянь та цитувань, інформатизація та цифровізація наукових надбань, їх архівування та бібліографія; формування потенціалу наукових доробків наукознавства – бібліометрії, кіберметрії, вебометрії, альтметрії, політикометрії, медіаметрії) у процесі самоосвіти та самоменеджменту, здобуття кваліфікацій, перекваліфікації, підвищення кваліфікацій, набуття дотичних та перехресних кваліфікацій із підтвердженням компетентностей та спроможності пролонгованої зайнятості упродовж життя.

Інформаційно-технологічне забезпечення професійно-метричного реноме викладачів ЗВО є ключовим сервісним інструментом і засобом упорядкування академічних і соціальних активів усіх учасників освітнього процесу у професійній підготовці та розвитку майбутньої і зайнятої педагогічної еліти.

Виділення раніше невиділених частин. Мета – формування професійно-метричного реноме викладачів ЗВО засобами інформаційно-технологічного забезпечення. Завдання – удосконалення трактування професійно-метричного реноме викладачів ЗВО; теоретичний аналіз останніх досліджень і публікацій; практичні рекомендації застосування засобів інформаційно-технологічного забезпечення формування професійно-метричного реноме викладачів ЗВО.

Виклад основного матеріалу. У постановці проблеми в загальному вигляді сформульовано сентенцію «професійно-метричного реноме викладачів ЗВО». Здійснено аналіз останніх досліджень і публікацій у сфері наукознавства та педагогіки – кваліметрії, соціометрії, наукометрії, бібліометрії, кіберметрії. Окремої увагу заслуговує додаткове теоретичне обґрунтування ролі енвайронметрії, вебометрії, альтметрії, політикометрії, медіаметрії, інфометрії та здійснення педагогічних розвідок. Інтенсивний розвиток кваліметрії як науки про якість нині спонукає дослідників до вивчення нової галузі педагогічної кваліметрії та застосування її для метрики якості діяльності усіх учасників освітнього процесу. Обґрунтуванню та практичним рекомендаціям необхідності розроблення методики кваліметрії основних суб'єктів освітнього процесу присвячено напрацювання А.Топузьян та Н. Маркосян [1]. Для ефективного здійснення моніторингу якості освіти та дослідництва в сфері вищої освіти учені О. Осередчук, Л. Ніколенко, С. Долиний, Н. Ордатій, Т. Ситник та інші акцентують на необхідності застосування інформаційно-технологічного забезпечення функціональної платформи розбудови системи моніторингу у циклічних етапах – спостереження, орієнтація, рішення та заходи в режимі реального часу й доступу до інформації для усіх рівнів ієрархії (з можливістю блокування та обмеження доступу).

Питанням емпіричної соціометрії для надання взаємодопомоги у навчальних групах та застосування інструментів соціометрії соціальними працівниками та супервізорами присвячено доробок С. Джакомуччі [2]. У сфері соціальної психології соціометрію як шкалу діагностики взаємин та групових стосунків для студентів та дослідників рекомендує Л. Суфьяне [3]. Розробками програм електронної соціометрії для консультування керівництва щодо встановлення структури соціальних стосунків у групі та соціального статусу кожного її представника займаються Р. Ш. Аніта, С. Дерта [4]. Удосконаленням і впровадженням новітніх методів презентації соціометричної репутації особи в колективах однолітків (на прикладі занедбаних дітей) займалися П.Р. Кулавіак, Ю.Уілберт [5].

Системні дослідження наукометрії здійснювали учені у різних галузях науки і знань: статистичні методи аналізу наукометричного потенціалу педагогічних університетів за останнє десятиліття

застосовували К. Акбаш, Н. Пасічник, Р. Ріжняк з метою діагностики гуманітарних, педагогічних та міждисциплінарних видань щодо нарощення інституційного h-індексу за профілями наукометричних баз даних Scopus та Web of Science [6]. Наукометричне оцінювання як академічну школу В. Бикова в сфері освіти, науки й інноватики розвивають послідовники [7] для застосування метрики показників встановлення ефективності педагогічних досліджень наукових установ і закладів освіти. Розробленням та застосуванням інформаційно-цифрових технологій для удосконалення методології оцінювання результатів досліджень та використання наукометричних параметрів методик у педагогічних дослідженнях, а також експертного оцінювання наукометричного потенціалу установи займалися Т. Вакалюк, О. Спирін, І. Мінтій, С. Іванова та інші [8, 9, 10].

Ключові чинники впливу на наукометричний статус ЗВО України згідно рейтингу видавничих активів викладачів вивчали К. Акбаш, Н. Пасічник, Р. Ріжняк [11] з метою встановлення ступеня впливу наукометричного потенціалу засобами аналізу (дисперсійного та регресійного) на продуктивність наукової діяльності (вплив кількості цитувань та опублікованих статей на науковця або викладача) та академічне реноме ЗВО (за профілем закладу та кількістю НПП); актуалізували важливість здійснення рейтингу ЗВО з використанням оперативних у пріоритеті з накопичувальними активами науково-дослідницької діяльності з врахуванням профілю семантики ЗВО через вагове ранжування коефіцієнтів (індикаторів чинників впливу). Дослідження стратегій кіберметричного представлення ЗВО проведено Г. Й. Аннум та встановлено, що за даними світового рейтингу Вебометрікс (з англ. – Webometrics) [12] з ініціативи Кіберметрікслаб (з англ. – Cybermetrics Lab) за ключовими контентами рейтингових агентств «Відкритість, прозорість та довершеність» (з англ. – Visibility, Transparency and Excellence) запропоновано триаду стратегем – впровадження систем проблемного навчання (з англ. – Problem-based Learning, PBL), сприяння розбудові мережевих електронних форм навчання, стимулювання розбудови інституційних репозитаріїв зі забезпеченням відкритого доступу до академічних активів та практично-корисного обміну новітніми науковими, технологічними та культурпросвітницькими знаннями, накопиченими фундаторами та послідовниками академічних шкіл ЗВО [13].

Уточнено потенційні можливості комплектації інформаційно-технологічного забезпечення формування професійно-метричного реноме викладачів ЗВО у сегментах функціоналу:

– програмного забезпечення організації підготовки Moodle (<https://moodle.org>), Talent (<https://www.talentlms.com>), Lessonly (<https://www.lessonly.com>), Easygenerator

(<https://www.easygenerator.com/>), iSpring управління е-навчанням Learn (<https://www.ispringsolutions.com/>), LearningStone (<https://www.learningstone.com>) хмароорієнтовані; платформ Litmos (<https://www.litmos.com>), Teachable (<https://teachable.com>), Gomo learning (<https://www.gomolearning.com/>); середовища систем управління інтерактивним навчанням, дизайном, відкритих онлан-курсів Easy (<https://www.easylms.com>), NEO (<https://www.neolms.com/>), Canvas (<https://www.canvas.net/>);

– інструментів – комунікації зі споживачами освітніх послуг (Kahoot ! (<https://kahoot.com/>), Socrative (<https://www.socrative.com/>), Wooclap (<https://www.wooclap.com/>), Google sites (<https://sites.google.com/new>) WIX (<https://uk.wix.com/>) індивідуальні кабінети оцінювання здобувачів, віртуальне освітнє середовище, веб-конструктори; розроблення та обміну курсами та використання системи моніторингу онлайн-навчання Articulate Rise 360 (<https://articulate.com/360/rise>), Articulate 360 (<https://articulate.com/360/storyline>); проектування та моделювання освітніх мультимедійних, візуальних та відео-ресурсів – платформи Powtoon (<https://www.powtoon.com/>), Moovly (<https://www.moovly.com/>) для відео- та мультимедіа-контентів, Camtasia (<https://camtasia.en.softonic.com>), Vyond (<https://www.vyond.com/>) відео-конструктори, PlayPosit (<https://go.playposit.com/>) платформа організації навчання; освітні сервіси – розробки презентації Prezi (<https://prezi.com>), Powerpoint (<https://office.live.com>), Google-презентації (<https://www.google.com>), Keynote (<https://www.apple.com/ru/keynote/>), хмарна підтримка спільних комунікацій у відео-конференціях VoiceThread (<https://voicethread.com/>), аудіо-редактор, оцифрування звукових треків з редагуванням звукових ефектів Audacity (<https://www.audacityteam.org/>);

– інструментів – освітнього та науково-дослідного планування та проектування командної роботи у авторських та дослідницьких колективах Google : G Suite for Education (edu.google.com/products/gsuite-for-education) забезпечення освітнього процесу та збереження активів освітніх ресурсів, Kaggle (<https://www.kaggle.com/>) організація зберігання наукових даних з пошуковою системою і комунікацією для перспективного їх використання; корпоративного документопорядження Colaboratory (<https://colab.research.google.com>), Notion (<https://www.notion.so/>); інфографічні конструктори з програмним забезпеченням візуалізації та здійснення дизайну креативних проєктів Confluence (<https://www.confluence.com/>), Miro (<https://miro.com>), Adobe Photoshop (<https://www.adobe.com/ua/>), Piktochart (<https://piktochart.com/>), Draw.io (<https://drawar.io/>), Infogram (<https://infogram.com/>);

– програмні продукти для проектної діяльності Trello (<https://trello.com/uk>); корпоративної проектної діяльності – Asana (<https://asana.com>), віртуальної командної діяльності синхронізації споживачів Microsoft Teams (<https://www.microsoft.com/uk-ua/microsoft-365/microsoft-teams/free>); інформаційно-комунікаційної діяльності з підготовки проектів Pyrus (<https://pyrus.com/ru>); платформа-мережа для асоціацій навчальних центрів «ТренінгСпейс» (<https://www.trainingspace.online/>), платформа ІТ-бізнесу для освіти і науки Granatum Solutions (<https://granatum.solutions/>) [14, 15].

Висновки. Сформульовано сентенцію професійно-метричне реноме викладачів ЗВО, здійснено контент-аналіз останніх досліджень і публікацій, запропоновано добір засобів інформаційно-технологічного забезпечення для підтвердження відповідності реноме викладачів ЗВО.

Джерела:

1. Topuzyan A., Markosyan N. Pedagogical qualimetry as a means of measuring the quality of the activities of the main subjects of the pedagogical process. *Main Issues Of Pedagogy And Psychology*. 21.1 (2022): 60-73.
2. Giacomucci S. Experiential sociometry in group work: mutual aid for the group-as-a-whole. *Social Work with Groups*. Vol. 44, 2021. Issue 3: *The Creative Practitioner: An introduction to Psychodrama, Sociometry, and Group Psychotherapy*. pp. 204-214.
3. Soufyane L. Sociometry As An Attitude Scale : Theoretical Essay. *Journal of legal and social studies*. 2022. Vol. 7, № 1, pp. 83-95.
4. Anita R. Sh., Derta S. Mobile-Based E-Sociometry Application Development at the Counseling Guidance Laboratories of the State Islamic Institute (IAIN) Bukittinggi. *Knowbase : International Journal of Knowledge in Database*. 2021. Vol. 01 № 01. pp. 58-68.
5. Kulawiak P. R., Wilbert J. Introduction of a new method for representing the sociometric status within the peer group: the example of sociometrically neglected children. *International Journal of Research & Method in Education*. 2020. Vol. 43, Issue 2, 2020. pp. 127-145.
6. Акбаш К.С., Пасічник Н. О., Ріжняк Р. Я. Публікаційна активність учених педагогічних університетів України (2010–2020 рр.) через призму баз даних Scopus та Web of Science. *Наука та наукознавство*. 2021. №1 (111). С. 63–80.
7. Вуків V. Yu., Spirin O. M., Ivanova S. M., Vakaliuk T. A., Mintii I. S., Kilchenko A. V. Scientometric indicators for evaluating the effectiveness of pedagogical research of scientific institutions and educational institutions. *Information Technologies and Learning Tools*. 2021 № 86(6). 289–312.
8. Мінтій І. С., Вакалюк Т. А., Іванова С. М. Використання інформаційно-цифрових технологій для оцінювання результативності

досліджень: результати констатувального експерименту. *Інноваційна педагогіка*. 2022. Випуск 47. С. 309–315.

9. Вакалюк Т. А., Спірін О. М., Мінтій І. С., Іванова С. М., Новицька Т. Л. Наукометричні показники оцінювання результативності педагогічних досліджень науковців та науково-педагогічних працівників. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : збірник наукових праць*. Вінниця : ТОВ «Друк плюс», 2021. Вип. 60. С. 167–184.

10. Іванова С. М., Кільченко А. В., Мінтій І. С., Вакалюк Т. А. Оцінювання результативності наукової діяльності засобами інформаційно-цифрових систем окремої установи. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. 2021. № 3. С. 39–53.

11. Akbash K. S., Pasichnyk N. O., Rizhniak R. Ya. Analysis of key factors of influence on scientometric indicators of higher educational institutions of Ukraine. *International Journal of Educational Development*. 2021. №81. pp.102330.

12. Рейтинг університетів світу. *Webometrics*. URL: <http://www.webometrics.info/en/World> (дата звернення 12.05.2023).

13. Annum G. Ye. Cybermetrics Higher Educational Institution (HEI) Ranking Strategies: Useful Lessons for HEI's in Ghana to Adopt. *Open Journal of Social Sciences*, 2022, №10.6. pp. 42-54.

14. Кашина Г.С. Теоретико-методичні засади інформаційно-технологічного забезпечення природничо-гуманітарної підготовки педагогів у системі післядипломної освіти: дис. ... док. пед. наук.: 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. Київ. 2020. 496с.

15. Тимошенко В.І. Формування комунікативної компетентності зв'язку в майбутніх менеджерів у закладах вищої освіти: дис. ... канд. пед. наук.: 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. Київ. 2019. 258с.

The author's interpretation of the concept of "professional-metric reputation of teachers of higher education institutions" and the structure of its semantic components is proposed, a content analysis of the latest publications in the field of sociometry, qualimetry, scientometrics and cybermetrics is carried out. The potential possibilities of the completion of information and technological support for the professional and metric reputation of teachers of higher education institutions have been determined.

Keywords: *institutions of higher education, quality of education and scientific research, valimetry, sociometry, scientometrics, cybermetrics,*

information and technological support, means, resources, tools, professional-metric reputation.

УДК 1: 37.013.73

Кузьменко О.М.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри теоретичної та прикладної економіки
Державний університет інфраструктури і технологій
м. Київ, Україна*

МЕДІАГРАМОТНІСТЬ У СВІТЛІ ПОСТМОДЕРНІЗМУ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ: МІЖНАРОДНИЙ АСПЕКТ

Актуальність даного дослідження полягає в тому, що в сучасному інформаційному світі медіаграмотність стає необхідною компетенцією для кожного громадянина. Медіа впливають на формування думок, переконань і поведінки людей, і недостатня медіаграмотність може призвести до поширення дезінформації, маніпуляцій та загрози здоров'ю, кібербезпеки і соціальної стабільності.

Дослідження аналізує різні аспекти медіаграмотності, включаючи розуміння медійних повідомлень, критичне мислення при сприйманні інформації, та навички визначення недостовірних джерел. Воно також досліджує роль освітян у підвищенні медіаграмотності учнів і громадян.

У світлі сучасних викликів, таких як пандемія, кіберзагрози, фейкові новини та інші форми маніпуляцій інформацією, розуміння та підвищення медіаграмотності стає надзвичайно важливим завданням. Дослідження спрямоване на виявлення стратегій та інструментів, які можуть допомогти освітянам у формуванні медіаграмотності учнів та громадян, щоб вони могли бути критичними та інформованими учасниками сучасного інформаційного середовища.

Також актуальність цього дослідження визначається зростаючим впливом медіа на різні аспекти нашого життя, включаючи здоров'я, безпеку і соціальну взаємодію. Медіа не лише інформують нас про події, але й впливають на наші погляди, ставлення до соціальних питань і навіть наші рішення в повсякденному житті. Тому важливо розуміти, як працюють медіа та як їхні повідомлення можуть впливати на нас.

Дослідження також акцентує увагу на ролі освітян як соціально відповідальних акторів. Освітняни мають унікальну можливість формувати медіаграмотність своїх учнів і студентів, сприяючи їхньому критичному мисленню та умінню аналізувати інформацію. Вони також